

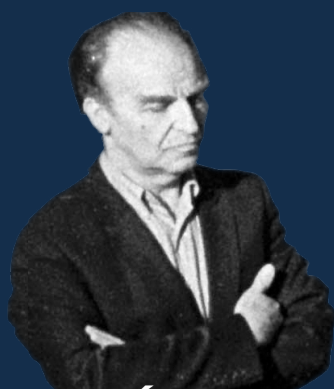
ALIJA
IZETBEGOVIĆ
M U Z E J

NEWSLETTER

JU Muzej "Alija Izetbegović" Sarajevo
Broj 4/2022 juli-august 2022.

LJETNA ŠKOLA DIPLOMATIJE

II. CIKLUS

SJEĆANJE

*Sarajevski
proces
20. 8. 1983.*

....

NAJAVA

*Ljetnja škola
diplomacije
II. ciklus*

....

IZLOŽBA

*U povodu
15. aprila -
Dana Armije
Republike
Bosne i
Hercegovine*

....

BOSNA I HERCEGOVINA

VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

SEPTEMBAR 2022

ALIJA
IZETBEGOVIĆ
M U Z E J

www.muzejalijazetbegovic.ba

Dragi gosti u Muzeju

U posjetu Muzeju "Alija Izetbegović" došli su nam i dragi gosti iz Nove Kasabe i Bosanskog Novog. Oni su učesnici Ljetnje škole koju organizuje Fondacija "Alija Izetbegović" u saradnji sa Udruženjem "Ruku na srce" za učenike osnovnih škola osmog i devetog razreda. Gostima smo upriličili obilazak muzeja i stalne postavke te ih upoznali sa nasljeđem Predsjednika Bosne i Hercegovine Alije Izetbegovića.

Drugi ciklus ljetnje škole diplomatije

JU Muzej "Alija Izetbegović" organizuje drugi ciklus Ljetnje škole diplomatije u Homework HUB-u.

Studenti/ice društvenih nauka koji su se prijavili imaju priliku doživjeti novo iskustvo u istraživanju

i saznanju o svojoj diplomatiji. Kroz predavanja eksperata/ica, ambasadora/ki imat ćemo jasniju sliku o diplomatskom putu Bosne i Hercegovine ka Evropskoj uniji.

Sedam nezaboravnih dana predavanja, studijskih posjeta i razmjene iskustava za kraj ljeta.

Ljetna škola predstavlja vid neformalne edukacije sa eminentnim predavačima/cama i akademijom, koja će pobliže upoznati studente/ice sa diplomatijom kao ključem uspjeha za učestvovanje u međunarodnim odnosima. Ona će pružiti priliku polaznicima da nauče više o tehnikama i metodama pregovaranja, komuniciranja, debatiranja, ali i razmjeni kritičkog mišljenja.

Sarajevski proces

Prije 39 godina, 21. augusta 1983. godine organizovan je najveći montirani politički sudski proces na prostoru SR BiH poznatiji pod nazivom Sarajevski proces.

Prvooptuženi je bio Alija Izetbegović, a za njim Omer Behmen, Hasan Čengić, Ismet Kasumagić, Edhem Bičakčić, Džemaludin Latić, Husein Živalj, Salih Behmen, Mustafa Spahić, Melika Salihbegović i Derviš Đurđević. Jedan od optuženih Rušid Prguda, već narušenog zdravlja, nije izdržao torturu istražnih organa i preminuo je tokom procesa. Izrečene su kazne od ukupno 98 godina zatvora. Oni su optuženi, a potom i osuđeni za zločinačko udruživanje, neprijateljsko djelovanje i kontrarevoluciju. Mnogi svjedoci na sudu su drastično mijenjali iskaz objašnjavajući da su tokom istrage bili prisiljavani potpisivati izjave pod prisilom.

Temelj optužnice bila je Islamska deklaracija, knjiga Alije Izetbegovića, napisana mnogo ranije. Iako o Jugoslaviji u njoj nije bilo puno riječi nego o islamskom vjerskom preporodu, jezik koji je autor koristio bio je dovoljan policijskim strukturama Jugoslavije da montiraju, vjerovatno, posljednji politički progon u zemlji koja je nekoliko godina kasnije i nestala.

Kasnije su mnogi definisali Sarajevski proces kao uvod u bezočnu agresiju na Bosnu i Hercegovinu. Interesantno, pristup cijeloj dokumentaciji i danas je još uvijek nedostupan javnosti.

Saradnja

Direktorica Muzeja "Alija Izetbegović" Nađa Berberović-Dizdarević ugostila je gosp. Mohammada Hoseinija Abbasija, direktora Znanstveno-istraživačkog instituta "Ibn Sina" iz Sarajeva u utorak, 18. 7. 2022. godine.

Naši gosti izrazili su podršku radu Muzeja, te predložili konkretne zajedničke aktivnosti u skladu sa ranije potpisanim Sporazumom o saradnji između ove dvije ustanove.

Sarajevo City Card

Sa zadovoljstvom Vas obavještavamo da je JU Muzej "Alija Izetbegović" od 11. augusta 2022. godine dio projekta Sarajevo City Card.

U prelijepom ambijentu Vijećnice upriličeno je potpisivanje Ugovora o poslovnoj saradnji na implementaciji spomenutog projekta sa Turističkom zajednicom KS koja je pokretač i nosilac aktivnosti. Na održanoj press konferenciji predstavljene su sve prednosti i pogodnosti koje Sarajevo City Card pruža. Saradnja podrazumijeva poboljšanje turističke usluge u Kantonu Sarajevu prije svega javnog prevoza, posjeti muzejima i drugim kulturnim ustanovama, ostvarivanja popusta u restoranima i smještajnim objektima i mnogo toga još. Projekat će se u budućnosti dopunjavati i omogućiti i drugima da se uključe povećavajući atraktivnost i konkurentost Sarajeva kao turističke destinacije.

Nadamo se da ćemo svojim doprinosom pružiti predivno iskustvo više svim posjetiteljima našeg glavnog grada i Bosne i Hercegovine i predstaviti nas u najljepšem svjetlu.

HEROJI

“..Izet Nanić, komandant 505. brigade iz Bužima, jedne od najslavnijih jedinica naše Armije, koji je posmrtno unaprijeđen u čin generala, u času pogibije imao je samo 30 godina. Mladost je branila Bosnu i na tom putu umirala i žrtvovala se, bez računa i kalkulacije, onako kako to samo mladost zna.”

“Dogodilo se, naime, da mnogi obični mali ljudi od kojih niste ništa posebno očekivali nego da budu radnici za svojim strugom ili činovnici tamo za nekim stolom, dobri roditelji itd., da su postali heroji. Sjetite se jednog Ramiza Salčina rahmetli, ili Safeta Zajke, pa i mnogih drugih. Ovaj rat je učinio da smo mi vidjeli koliko u nekim malim tzv. malim ljudima ima istinske veličine. Rat je, nažalost, pokazao i obrnutu stvar: koliko opet u onim galamdžijama, onim vikadžijama, onim što vole velike parole i velike riječi, koliko su to ponekad sitni ljudi, jedan veliki broj njih, kada je zagrmjelo, pobjegli su. A oni mali ljudi, eto vidite, smogli su snage, isprsilili se i stali u odbranu naroda i zemlje.”

A. Felber

Izet Nanić

Izet Nanić, komandant 505. viteške bužimske brigade 5. Korpusa Armije RBiH poginuo je 5. augusta 1995. godine, prije 27 godina, prilikom pokušaja spajanja sa jedinicama hrvatske vojske čime bi se deblokirao bihački okrug nakon više od 1200 dana dvostruke opsade. Ubijen je iz zasjede samo nekoliko sati prije deblokade u rejonu Vijenca. Prijatelji i saradnici ga opisuju kao mirnog čovjeka a u borbi neustrašivog ratnika i izvrsnog stratega i komadanta.

Svojim ratnim zaslugama general Izet Nanić postao je jedan od najvećih simbola odbrane Krajine i Bosne i Hercegovine. Dobitnik je Zlatnog ljiljana i Ordena heroja oslobodilačkog rata.

Avdo Palić

Nakon pada Srebrenice pa sve do 27. jula vodile su se borbe za “zaštićenu enklavu” Žepa. Na čelu odbrane enklave bio je komadant Armije RBiH u Žepi, pukovnik Avdo Palić. Nakon što se vidjelo da bi Žepa mogla doživjeti sudbinu Srebrenice dogovorena je evakuacija civilnog stanovništva. Veći dio vojnika je, kroz šumu, išao u manjim grupama na slobodnu teritoriju ili prešao na teritoriju Srbije gdje je zarobljen te kasnije razmijenjen. Jedini koji je nije napustio bio je njen komadant Avdo Palić. Ostao je do kraja da bi svoje sugrađane ispratio na sigurno.

Photo Credit: faktor.ba

Međutim, Palićeva smrt bila je “cijena” spašavanja Žepljaka. Poslije pregovora o evakuaciji civila, u kampu UNPROFOR-a, pred očima ukrajinskih vojnika i oficira koji su mu trebali garantovati sigurnost uhapšen je i odveden. Pored njega, odvedeni su i članovi ratnog Predsjedništva Žepe Mehmed Hajrić i Amir Imamović. Palić je iz Žepe premješten 4. augusta u vojni zatvor u Bijeljini, odakle je 5. septembra 1995. godine, po naređenju Glavnog štaba Vojske RS, odveden na razmjenu zarobljenika. Od tada mu se gubi svaki trag. Upravo se taj datum, 5. septembar, smatra danom kada je ubijen. Pronađen je mnogo kasnije u masovnoj grobnici u Rogatici i nakon drugog identificiranja, konačno sahranjen u haremu Ali-Pašine džamije u Sarajevu uz najviše vojne počasti 2009. godine.

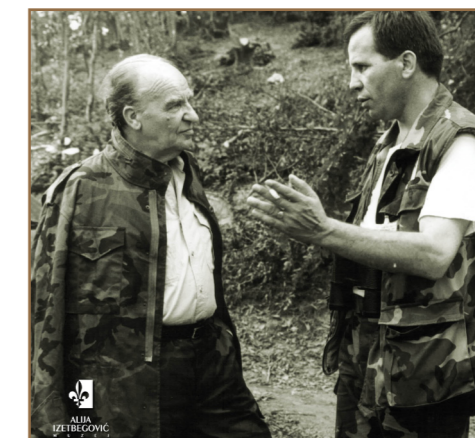
Enver Šehović

Pri komandovanju odbrane Golog brda 27. jula 1993. godine od neprijateljske granate poginuo je komandant Prve slavne motorizovane brigade Armije RBiH Enver Šehović. Na istom brdu Žuč kojeg je sa svojim saborcima i prijateljem i komadantom Safetom Zajkom neposredno oslobodio. Posthumno je odlikovan najvećim priznanjem Zlatni ljiljan i Herojem odbrambenog rata.

Ramiz Salčin

Braneći Sarajevo, 22. augusta 1992. u Saraj-Polju, od snajperskog hica iz pravca Nedžarića, poginuo je Ramiz Salčin, komandant Općinskog štaba OS Novi Grad u Sarajevu. Posthumno je 1994. godine odlikovan najvišim ratnim priznanjem “Zlatni ljiljan”, a dobitnik je i ordena “Zlatni grb s mačevima”. Početkom marta 1992. godine sa saborcima zaustavlja neprijateljske snage na brdu Mojnilo. Ukopan je, kao i mnogi bosanski heroji i prvi predsjednik samostalne BiH, Alija Izetbegović, na ratnom groblju Kovači. Po njemu nazvani su dvorana, ulica i trg u Sarajevu.

OTVORA DANI NIH

Manifestacijom „Dani otvorenih vrata“, Muzej „Alija Izetbegović“ je obilježio 97. godišnjicu rođenja Alije Izetbegovića, prvog predsjednika Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine. Tim povodom, u prostoru muzeja posjetioci su bili u prilici pogledati eksponate koji nisu dio stalne izložbene postavke. Ovogodišnja manifestacija „Dani otvorenih vrata“ je u znaku sporta.

Podstaknuti svjetskim uspjesima naših sportista, predstavljeni su eksponati koji pokazuju odnos Alije Izetbegovića prema sportu, njegovo maksimalno uvažavanje sportista i sportskih rezultata kojim se Bosna i Hercegovina dokazuje da je ravnopravan partner i na svjetskim sportskim borilištima!

Ovom prilikom predstavljena je kolekcija sportskih priznanja/poklona od različitih sportskih organizacija ali i pojedinaca zaslužnih za svjetski uspjeh u sportskim takmičenjima.

„Dani otvorenih vrata“ u Muzeju „Alija Izetbegović“ trajali su od 8. 8. do 10. 8. 2022. godine.

Prvog dana manifestacije ugodili smo gospodina Jusufa Pušinu, nekadašnjeg ministra unutrašnjih poslova, predsjednika Fudbalskog/nogometnog saveza BiH i jedno vrijeme savjetnika Predsjednika Alije Izetbegovića, koji je dao kratak osvrt na odnos prvog predsjednika BiH prema sportu i njegovom razvoju u našoj zemlji te sportskim radnicima uopće.

Pored njega velika čast nam je bila upoznati Almedina Fetahovića, osvajača prve zlatne medalje za BiH na jednom velikom takmičenju od njene nezavisnosti. Almedin, tada dvadesetdevetogodišnjak, otišao je u francuski Monpelje na Mediteranske igre 1993. godine osvojiti zlato u boksu direktno sa prvih borbenih linija oduševivši sportski svijet.

Odlazeći na veliko takmičenje, obećao je saborcima da će zlatnu medalju, ako je osvoji, posvetiti sarajevskoj raji. Nakon povratka u našu domovinu, njenu prvu osvojenu zlatnu medalju poklonio je predsjedniku Aliji Izetbegoviću.

Ovom prilikom ističemo nesebičnu pomoć Fondacije Alija Izetbegović koji su nam ustupili neke od eksponata za ovu priliku.

Povodom godišnjice rođenja Alije Izetbegovića

Pobijedio je sile jače od sebe

U Gradskoj vijećnici u Sarajevu, 8. 8. 2022. godine, u organizaciji Bošnjačke zajednice kulture „Preporod“ organizovana akademija povodom godišnjice rođenja prvog predsjednika Republike Bosne i Hercegovine Alije Izetbegovića. Prigodnim govorom na akademiji posvećenoj 97. godišnjici rođenja Alije Izetbegovića, obratio se Sanjin Kodrić, predsjednik BZK „Preporod“.

Kako je kazao, temeljna i najstarija organizacija kulture i identiteta Bošnjaka, odnosno bošnjačka kulturna matica, Bošnjačka zajednica kulture „Preporod“ imala je namjeru održati sličan skup sjećanja na predsjednika Aliju Izetbegovića još 2020. godine, na 95. godišnjicu njegova rođenja, što nije bilo moguće zbog tadašnjih pandemijskih okolnosti, a namjera organizatora jeste da ovaj dan sjećanja nastavi na primjeren način obilježavati i svake naredne godine.

„Alija Izetbegović je bio jedan od nas... Još od rane mladosti bio je čovjek vlastite misli koja je opredjelila njegovo djelovanje, koje se nije vodilo pojedinačnim interesima, već plemenitim idealima, od kojih temeljni ideal ljudske slobode, ali i otvorenog društva i slobodnog pojedinca i slobodnog naroda koji ga čini“, rekao je između ostalog Kodrić.

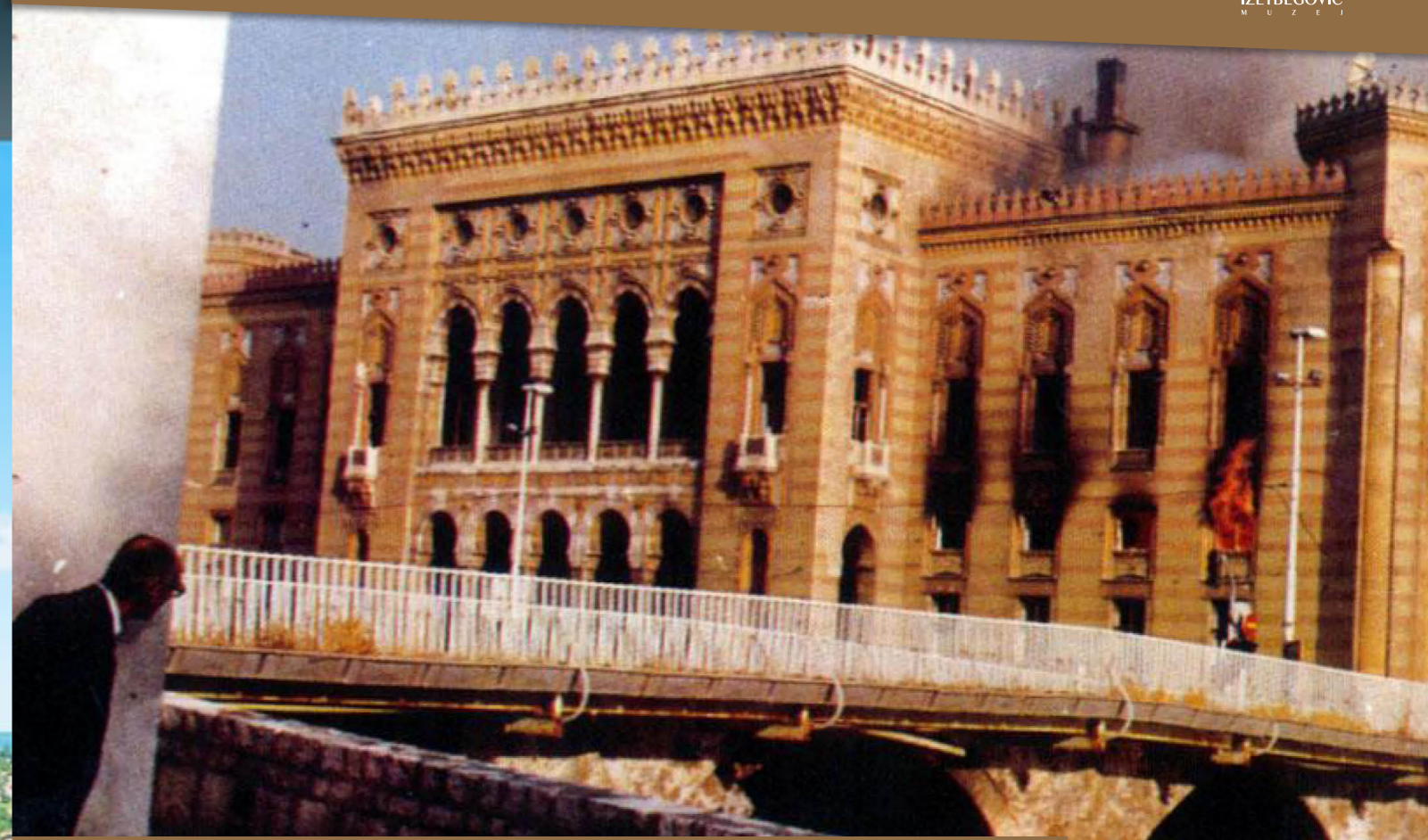
Svečanoj Akademiji su prisustvovali članovi porodice Izetbegović, predsjednik Stranke demokratske akcije (SDA) i dopredsjedavajući Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Bakir Izetbegović, predsjedavajući Predsjedništva BiH Šefik Džaferović, ministrica vanjskih poslova BiH Bisera Turković te drugi zvaničnici, predstavnici vjerskih i diplomatskih zajednica, kao i veliki broj građana.

Bakir Izetbegović se u govoru osvrnuo na život svog oca Alije, odnos s njim, njegovo djelovanje i političku zaostavštinu. Kazao je da su sile protiv kojih se borio propale, a njegove ideje, 19 godina poslije smrti i preseljenja, još uvijek žive.

Preuzeto: Anadolu Agency (AA)

OBILJEŽAVANJE TRADICIONALNE MANIFESTACIJE 19. - 24. JULI 2022.

Izložba fotografija „15. april – Dan Armije Republike Bosne i Hercegovine” u Teočaku

U sklopu manifestacije “Teočanski dani otpora” od 21. jula do 15. augusta u Bosanskom kulturnom centru u Teočaku predstavili smo izložbu “15. april - Dan Armije BiH” proisteklu iz saradnje sa Fondom Memorijala KS i Fondacijom Alija Izetbegović. Domaćin izložbe je BZK “Preporod” u Teočaku.

Izložba fotografija „15. april – Dan Armije Republike Bosne i Hercegovine” predstavlja hronološki razvoj jedne časne Armije, čiji je zadatak bio da brani temelje i principe na kojima je počivala nezavisna, suverena i multietnična Republika Bosna i Hercegovina.

Fotografije izložene posjetiocima, dolaze iz bogatog fundusa JU Muzeja „Alija Izetbegović” i JU Fond Memorijala KS, i nastale su tokom najkritičnijih godina po opstanak naše države.

Vijećnica

Sa agresorskih položaja iznad Sarajeva 25. augusta 1992. zapaljivim artiljerijskim projektilima pogođena je i zapaljena sarajevska Vijećnica, jedan od najljepših objekata iz austrougarskog perioda. Pored samog objekta vatra je progutala i u pepelu ostavila preko 2 miliona knjiga i dokumenata.

Izgrađena je krajem 19. stoljeća u pseudomaurskom stilu. U upotrebi je zvanično od 1896. godine, u početku za gradsku administraciju, Okružni sud u Sarajevu a kasnije kao gradska odnosno Nacionalna i univezitetska biblioteka BiH.

Obnova je trajala do 2014. godine i otvorena, simbolično, 9. maja te godine na Dan Evrope, na Dan pobjede na fašizmu.

“Preporučio sam svojim gostima također da vide Vijećnicu - Nacionalnu biblioteku koja je spaljena do temelja. Jedna divna zgrada koja je izazivala divljenje svakog čovjeka, osim ovih barbara sa brda. (...) Dakle, to su ti kontrasti o kojima govorim. Jedno je oličenje kulture i ljudskosti, a drugo - svjedočanstvo srama i barbarstva. Rekoh kako je naša Bosna i Hercegovina na neki način postala moralni ispit čovječanstva i, kad je već riječ o ispitu, vi znate kako su mnogi na tom ispitu pali. Međutim, nama je velika utjeha da je uz nas onaj bolji dio čovječanstva.”

Alija Izetbegović

Photo Credit: City Guide 360

30. 6. 1993.

Sarajevski tunel

Objekat D-B, kako se zvao ili sarajevski ratni tunel otvoren je 30. jula 1993. godine. Nakon višemjesečnih radova grupe sarajevskih i butmirskih kopača koje su radile na njegovoj izgradnji su se konačno sastavile. Njegova dužina iznosila je 785 metara a širina 1 metar. Visina je varirala između 1,5 te 1,8 metara. Predstavljao je jedinu vezu opkoljenog Sarajeva sa slobodnom teritorijom i dalje sa svijetom.

Tokom opsade kroz njega je prolazila hrana i lijekovi za stanovništvo, oružje i municija za branioce, kao i sami vojnici koji su išli na ratište ili se vraćali u grad. Nerijetko su i brojne delegacije koristile tunel da bi posjetile slobodnu bosansku teritoriju ili otišle na pregovore.

Ovako ga opisuje predsjednik Izetbegović: "Historija građevinarstva ne pamti bjedniji objekat koji je odigrao značajniju ulogu u životu jednog grada.

Računa se da je kroz njega u toku 30 ratnih mjeseci uneseno više od 100 hiljada tona oružja, municije, hrane i lijekova za opkoljeno Sarajevo. Od kraja 1994. kroz tunel je za Sarajevo prolazilo i najnužnijih 10-15 megavata struje koja se proizvodila na hidrocentralama na Neretvi. Dalekovod preko planine Igman i kabl kroz tunel izgrađeni su pod veoma teškim uslovima u posljednja tri mjeseca ratne 1994. u okviru projekta pod šifrom S-35..."

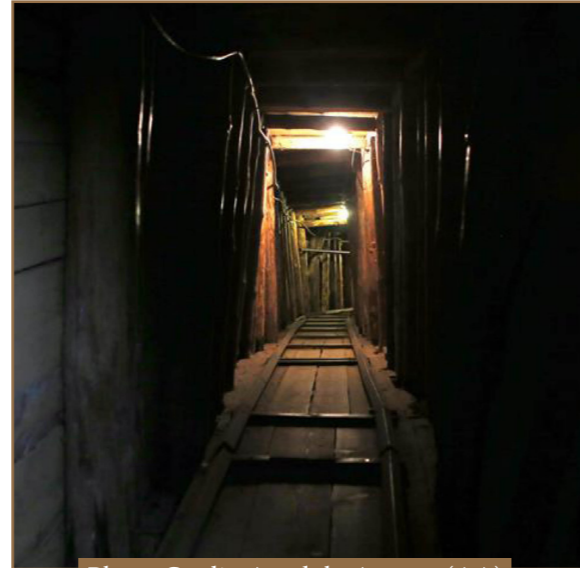

Photo Credit: Anadolu Agency (AA)

Deblokada bihaćke enklave

Tokom ljeta 1995. godine bili su pojačani napadi na bihaćku enklavu. Sredinom jula napadi se intenziviraju uz učešće snaga hrvatskih i bosanskih Srba te autonomaških jedinica Fikreta Abdića. Najjači napadi su bili sve do 23. jula, kada Armija RBiH, nakon sloma ofanzive prelazi u kontraofanzivu i kreće u oslobađanje teritorije i deblokade regije. Historijski spoj jedinica Armije RBiH i Hrvatske vojske na Korani kod Tržačkih Raštela bio je 6. augusta 1995. godine.

O ovim događajima Predsjednik Izetbegović piše ovako: "Devetnaestog jula 1995. vojska hrvatskih (kninskih) Srba napala je sa zapadne strane bihaćki džep. Peti korpus se povlačio, ali je pružao ogorčen otpor i usporavao neprijateljsko napredovanje. Obavio sam više telefonskih razgovora sa generalom Dudakovićem. Prvi put Dudak nije bio optimist. Bio je zabrinut. Pomislio sam: situacija je ovaj put ozbiljna, tačnije

Photo Credit: vecernji list

rečeno - bila je kritična. Međutim, dogodilo se čudo. Kada je kriza bila na vrhuncu, neočekivano me Tuđman pozvao i predložio da dođem u Split na, kako je rekao, "važne razgovore". Tamo nas je dočekala visoka hrvatska vojno-politička delegacija. Predložili su zajedničku vojnu akciju u zapadnoj Slavoniji i bihaćkoj enklavi, poznatoj pod nazivom "Oluja". Sa mnom su bili Silajdžić i general Delić. Ponudu smo odmah prihvatili. Akcija je počela u petak 4. augusta u ranim jutarnjim satima i uspješno završena za manje od tri dana. Hrvati su oslobodili Kninsku krajinu, a mi probili trogodišnju blokadu bihaćke regije. Spas je došao odakle sam se najmanje nadao. Vidio sam u tome Božiji znak. Bog je potvrdio svoje obećanje da će pomoći narodu koji se bori."

Masakr na sarajevskim Markalama

Sa položaja agresorske vojske pored Sarajeva 28. augusta 1995. godine ispaljeni su artiljerijski projektili kojim su ubijene 43 osobe a ranjeno 84 na prepunim sarajevskim Markalama. Bio je to drugi masakr na gradskoj pijaci Markale koja je, tokom duge opsade grada, bila mjesto gdje su građani Sarajeva, pored nabavke hrane i drugih potrepština, tražili informacije o svojim porodicama, prijateljima i dr. Tužne uspomene na prvi masakr na Markalama iz 1994. godine su bile još uvijek svježije. Masakri nad civilima, postali su uobičajena praksa srpskih jedinica ohrabrene "mlakim" upozorenjima međunarodnih zvaničnika. Međutim, ovaj događaj, nakon niza drugih barbarskih zločina tokom agresije na BiH, doveo je do odgovora međunarodne zajednice. NATO snage, predvođene SAD-om, počele su 30. augusta zračne napade na srpske položaje poznate pod nazivom Operacija Namjerna sila.

"Vijest o ovome jutrošnjem četničkom zločinu na sarajevskoj tržnici zatekla me je u Mostaru na putu za Francusku. Na trenutak sam se pokolebao da li da uopće nastavim taj put. Savjetovao sam se sa svojim saradnicima i odlučili smo, ipak, da idemo u Francusku na ove razgovore. U svijetu, pored neprijatelja, imamo i dosta prijatelja. Nažalost, najviše je ravnodušnih. Naša nesreća počinje upravo od te činjenice da je svijet ravnodušan iz čega proističe jedna neprincipijelna politika prema BiH od samog početka, kao i prema čitavoj krizi koja je ovdje nastala. Današnja tragedija, prizori ovih unakaženih ljudi koje gledamo na televiziji rezultat su te neprincipijalne politike jednog svijeta koji nas je prepustio stradanju i pri tome nam vezao ruke.

Idem u Evropu da tamošnje odgovorne ljude upitam dokle će se ta situacija nastavljati i da im ujedno kažem da mi ovo nasilje više nećemo trpjeti. Upotrijebit ćemo sva sredstva koja nam stoje na raspolaganju da se iz ove nevolje izbavimo. Hoću da naglasim: sva sredstva.

Što se tiče današnjih ubica, njima poručujem da ćemo im vratiti ravnom mjerom, i to vrlo skoro. Taj dan nije daleko.", izjavio je Predsjednik Alija Izetbegović za Radio-Mostar nakon masakra na Markalama.

Photo Credit: vijesti.ba

23. 7. 1993.

Stari most

U Mostaru je 23. 7. 2004. godine, u prisustvu velikog broja delegacija, predsjednika država, premijera, članova kraljevskih porodica te brojnih predstavnika međunarodnih organizacija svečano otvoren Stari most – remek djelo orijentalne arhitekture iz 16. stoljeća - čija je obnova trajala zajedno sa pripremama gotovo sedam godina. Stari most, simbol grada na Neretvi, srušili su 9. novembra 1993. ekstremisti HVO-a.

“Točak historije kreće ponovo naprijed. Stari most i Stari Grad bit će, sa Božijim blagoslovom, ponovo izgrađeni. Drago mi je što vidim da se u prvim redovima te borbe za izgradnju Starog mosta nalaze ljudi koji su ovaj grad tako hrabro branili u surovom i bespoštednom ratu. Oni koji su ga odbranili u najtežim prilikama znat će ga i izgraditi. Naravno, gledajući kao i vi maloprije one scene rušenja, pitao sam se zašto su to oni učinili? I ko su to “oni”, a ko “mi”?”

Kada kažem “oni”, hoću da naglasim da to ne znači Hrvati. To su pojedinci među Hrvatima koji nisu samo osramotili hrvatski narod nego i ljudski rod. U ovoj sali ja vidim veliki broj časnih Hrvata i veoma sam sretan zbog toga.

A kad kažem “mi”, ne mislim samo na Bošnjake. Mislim na sve ljude koji su zajedno sa nama, u onim strašnim danima, stali u odbranu civilizacije. Srećom, osim nas, tu su bili i mnogi ljudi širom svijeta. Neki od njih nalaze se danas ovdje među nama.

I na kraju: nismo za diobe. One nisu dobre. Ali ima jedna dioba koja je opravdana: to je ona narušitelje mostova i na graditelje mostova. Budimo sretni što pripadamo ovoj drugoj grupi.” Alija Izetbegović prilikom obraćanja na Osnivačkoj skupštini fondacije “Stari Mostar” - Mostar, 5. 7. 1997.

27. jula 1995.

Ostavka čestitog čovjeka

Sedam dana nakon preuzimanja funkcije specijalnog izaslanika UN-a on dolazi u BiH. Već u prvim izvještajima UN-u on navodi brojna kršenja ljudskih prava te etničko čišćenje u ratom zahvaćenoj BiH. Svjetsku javnost upozorava na postojanje koncentracijskih logora i predlaže uvođenje “sigurnih, zaštićenih zona” za Srebrenicu, Žepu, Sarajevo, Goražde i druge gradove u BiH. Jedan je od prvih predlagača Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju koji je kasnije osnovan. Nakon pada Srebrenice i Žepe podnosi ostavku na svoju funkciju zbog barbarskih epiloga u tim zaštićenim zonama, kao i nedostatka učinkovite reakcije međunarodne zajednice.

“Suočavamo se sa borbom jedne države, članice UN-a, za preživljavanje i multietnički karakter. Stvarnost ljudskih prava je ilustrirana kroz tragediju ljudi iz Žepe i Srebrenice. Ja nisam uvjeren da će se prekretnica, kojoj smo se nadali, desiti i ne mogu nastaviti učestice u pretvaranju da se štite ljudska prava”, napisao je Mazowiecki 27. jula 1995. godine.

“U znak protesta zbog kukavičkog ponašanja međunarodne zajednice u slučaju Srebrenice i Žepe, Tadeusz Mazowiecki je 27. jula 1995. podnio ostavku na svoju funkciju specijalnog izaslanika UN-a za ljudska prava. ‘Pojedinac ne može vjerodostojno govoriti o ljudskim pravima dok međunarodna zajednica i njeni lideri nemaju hrabrosti i odlučnosti da ta prava štite’, napisao je ovaj čestiti čovjek u svojoj ostavci. U decembru 1999. objavljen je izvještaj generalnog sekretara UN-a Kofija Annana o srebreničkoj tragediji. Izvještaj je bio pokajnički. Međunarodni faktori su priznali odgovornost za nesreću. Ipak, imena najodgovornijih zvaničnika tek se stidljivo naslućuju, iako je krivica generala Janviera i Akashija van sumnje.

Nisam siguran da ćemo ikada znati sve okolnosti tragedije. Možda kroz tridesetak godina, kada se otvore sve arhive.”

Alija Izetbegović

Photo Credit: N1 BiH

22. jula 1993.

3.777 granata na grad

Na današnji dan, 22. jula 1993. godine na Sarajevo je ispaljeno 3.777 granata. Napadom na građane Sarajeva i smrću Suade Dilberović i Olge Sučić, 5. aprila 1992. godine, počela je opsada Sarajeva koja je trajala 44 mjeseca ili ukupno 1.425 dana, što je najduža opsada jednog grada u modernoj historiji. Za to vrijeme ubijeno je više od 11.000 civila u gradu, od kojih oko 1.600 djece, a više od 50.000 civila je bilo lakše ili teže ranjeno.

„Tako smo mi, Sarajlije, potisnuli strah. Bombe padaju, a mi, što bi rekao Gafić, igramo naš sarajevski rulet. Krenemo u grad: jedni radi vode i hljeba, drugi za svojim obavezama, a ovi ratni snimatelji sjede u hotelu i čekaju mir. Dakle događa se nešto neobično i lijepo u toj našoj Bosni, a svijet, to vidim kad odem negdje van, gleda nas nekako čudno i svaki put kao da se pita kako smo to još živi. A mi nastavljamo da prkosimo i smrti u tom svijetu.“ Alija Izetbegović

„Nažalost, zlo u historiji nikada neće biti pobijeđeno. Pred čovjekom stoji stalna borba protiv zla. Vjerujemo da je u tome smisao naših života i smisao ljudske historije.“

Alija Izetbegović

Moja priča.